

O b e c		Osady k nej patriace			Miestne časti (oddelené ležiace,
Meno	Počet domov	Radové číslo	Meno	Počet domov osady	N á z o v
1	2	3	4	5	6
Pača	155				

so zvláštnym miestopisným názvom), z ktorých sa obec (osada) skladá		
Miestopisný ráz	Popisné čísla domov miestnej časti, prípadne zvláštne čísla, najmä tzv. čísla núdzové	Počet domov miestnej časti
7	8	9
deslina	1-155	155

Poučenie ako zostaviť vyšetrovací hárok

Účelom tohto vyšetrovacieho hárku je čo najpresnejšie zachytiť všetky osady a miestne časti obce i všetky ľudské obydlia v nich, a to podľa terajšieho skutočného stavu. Pomôckou pre zostavenie vyšetrovacieho hárku je »výkaz domových čísel«, ktorý teda musí sa vyplniť včiasťe a jeho obsah sa potom prenáša do tohto vyšetrovacieho hárku. Vyšetrovacie hárky a soznamy miest, ktoré podľa nich zostavil okresný národný výbor, budú slúžiť ako kontrolná pomôcka pre národné sčítanie v roku 1950 a po jeho skončení ako podklad pre zostavenie úradného miestopisu.

Z týchto príčin treba vyšetrovacie hárky vypracovať s najväčšou starostlivosťou a miestny národný výbor pri ich zostavovaní má dbať presne týchto pokynov:

Obec sa skladá z pravidiel z niekoľko osád, osady z miestnych častí, ak je tomu nie tak, stĺpec 3 až 5, prípadne 6 sa nevyplní.

Za osady v smysle topografickom sa považujú miesta, ktoré sú **zemepisne oddelené** a majú **vlastné číslovanie domov**, (osady kon-skripčné). Také osady sa zapisujú svojimi pôvodnými názvami do stĺpca 4. Za osady sa však nepovažujú čire mestské štvrte, predmestia a podobné časti mesta, i keby mali vlastné meno a boli zvlášť očíslované; to platí, pravda, tiež o samostatne číslovaných uliciach a námestiach (srov. ďalej výklad pod č. 1 o mestách).

Pravda, i mestá môžu mať osady. Sú to také časti mesta, ktoré majú vlastné číslovanie domov a sú značnejšie priestorove oddelené od jadra mesta, nemajúc mestský ráz.

Za **miestnu časť** sa pokladajú všetky bydliská, položené oddelene navzájom od seba i od jadra príslušnej osady alebo ležiace osamote, ktoré majú svoj ustálený miestopisný názov. Jadro osady je, pravda, tiež samo miestnou časťou. Miestne časti sa ťvedú u každej osady, lebo svojím názvom alebo iným označením v stĺpci 6. Ulice a námestia nesmú sa nikdy uvádzať ako samostatné miestne časti. Predmestia možno považovať za miestne časti v uvedenom smysle len vtedy, ak sú od ostatných častí mesta priestorove oddelené.

Ak nemá ani jedna miestna časť meno osady, konštatuje sa to vý-slovné v poznámke (stĺpec 10).

Miestne časti osady treba — a to sa zdôrazňuje — vypočítat tak podrobne, aby v sozname nechýbalo ani jedno miesto, ktoré má znaky vyššie uvedené. Nech sú nie preto bezmyšlienkovite udržované staré údaje z predošlých rokov a uvádzané miestne časti, ktoré už neexistujú a naopak vynechávané miestne časti, ktoré v skutočnosti tu sú. Najmä *venovať pozornosť miestnym časťam, ktoré vznikli po r. 1930 a nie sú teda obsažené v tabuľke na 1 strane. Ak niektorá miestna časť obsažená v uvedenej tabuľke následkom stavebného rozvoja splynula s osadou alebo inak zanikla, treba ju prečítať, ale v poznámkovom stĺpci má sa to vysvetliť.*

Ak ostanú po výpočte bydlisk, ktoré sa zapisujú ako miestne časti určitej osady, ešte niektoré ďalšie domy patriace k tejto osade, ale sto-jace oddelene, ktoré nemajú miestopisne ustáleného názvu, treba sa o nich zmieniť po výpočte miestnych častí ďalším dodatkom v stĺpci 6: »Okrem toho toľko a toľko roztrúsených domov«. Ak sú však medzi nimi domy, ktoré majú zvlášťne určenie, ako horáreň, mlyn, tehelňa atď., zapíše sa tento ich ráz a ich popisné čísla.

Osady a miestne časti sa zapisujú vo svojich stĺpcoch v abecednom poradí. Pre abecedné zaradenie je vždy rozhodné to písmeno, ktorým sa začína prvé slovo názvu príslušnej osady alebo miestnej časti, bez roz-dielu či ide o podstatné alebo prídavné meno, prípadne o predložku a podobne. Napr. osada »Nová Ves« sa zaraďuje podľa písmena »N« a nie podľa písmena »V«. Miestna časť »U Matky Božej« sa zaraďuje podľa písmena »U«.

Osady sa opatria v obci radovým číslom (stĺpec 3) tak, aby bolo hneď zjavné, koľko osád patri k obci.

V stĺpci 7 sa uvedie miestopisný ráz (charakter) miestnej časti alebo miestopisný ráz osady samej, ak osada nemá nijakých miestnych častí.

Miestopisný ráz sa určuje podľa dvoch znakov: predovšetkým podľa vzdialenosti domov medzi sebou, po druhú podľa ich počtu. Rozoznávame ďalej **uzavreté skupiny ľudských sídel**, v ktorých domy stavebne súvisia alebo sú oddelené najviac plochou záhrady, dvora, verejného priestran-stva, potoka a pod., a **skupiny domov voľne stojacich**, kde vzdialenosť jednotlivých stavani je obyčajne väčšia ako je tu uvedená. V horských krajoch môžu sa, pravda, vyskytnúť obce, ktoré sa celé skladajú z ta-kých skupín rozptýlených domov. Pre uzavreté skupiny sídel používame výrazov: mesto, dedina, vieska, samota, kolónia; pre bydliská voľne sto-jace výrazov: skupina domov, roztrúsené domy a jednotlivý dom. Iných označení smie sa použiť len vtedy, keď by sa azda ani jedno z uvede-ných označení pre zvláštnu povahu prípadu nehodilo.

A. V uzavretej skupine ľudských sídel rozoznávame:

1. Ako **mesto** možno označiť len miesta, ktorým sa tento charakter priznal.

Ako predmestie možno označiť len miestnu časť mesta, nikdy však osadu. Prítom treba mať na zreteľ, že ako predmestie má byť označená len miestna časť, ktorá je síce priestorove oddelená, ale predsa primerane blízko prilieha k mestu a má mestský ráz. Pre iné vzdialenejšie položené miestne časti (skupiny domov), ktoré podľa domových čísel náležia k niektorej osade s charakterom mesta, vyberie sa iné miestopisné označenie ako »predmestie«. Označeniu »časť mesta«, »okolie« a pod., treba sa v tomto prípade v stĺpci 7 vyhnúť. Bude to ľahko možné, ak sa označia (v smysle vyššie podaného vymedzenia) ako »miestne časti« len také bydliská, ktoré stoja osamote a majú svoj zvláštny miestopisný názov.

2. **Dedina** je skupina 10 a viac domov, nakoľko nemá charakter mesta.

3. **Vieska** je skupina 5 až 9 domov.

4. **Samota** je miesto 2. až 4. domov. Označenie ako samota je však oprávnené len vtedy, ak ju tvoria domy, stojace celkom blízko vedľa seba. Inak vhodnejšie je označiť ich ako skupinu domov, alebo pri vzdia-lenosti ešte väčšej od seba ako roztrúsené domy. Ak však má samota pre svoj vzhľad alebo pre svoje určenie zvláštnu charakteristiku, ako zámok, majer, mlyn, píla, továrneň a pod., zapíše sa i táto jej povaha.

5. **Ako kolónia** sa označia núdezové a provizórne príbytky, ak tvoria samostatnú miestnu časť. Rozoznávame takto najmä kolónie barakové, vagónové, záhradkové, cigánske a pod. Ak sú nie samy miestnou časťou, treba uviesť v poznámke počet takých provizórnych stavieb v miestnej časti. Pre skupiny trvalých príbytkov tovarenského robotníctva alebo pôdohospodárskych sídel sa použije iného vhodného názvu, napr. skupina domov, majer a pod. Tu nech sa názov kolónia nepoužíva.

B. **V skupine domov voľne stojacich** sa rozlišujú bez ohľadu na ich počet:

6. **Skupina domov**, ak stoja domy blízko seba.

7. **Roztrúsené domy**, ak vzdialenosť jednotlivých stavani je zvlášť veľká (domy roztrúsené po kopaniciach a pod.). Tento charakteristiku má sa používať v dvoch prípadoch: Jednak ako celkového označenia všetkých jednotlivých domov niektorej osady, ktoré stoja od ostatných miestnych častí osamotené a nemajú nijakého miestopisného názvu; jednak ako jednotného charakterizujúceho označenia ak celá osada pozostáva z roztrúsených domov a keď nemá nijaký dom — hoci osa-notený — miestopisného názvu.

8. **Jednotlivý dom** sa označuje skratkou »j. d.«. Ak však jednotlivý dom pre svoj vzhľad alebo pre svoje určenie má zvláštnu charakte-ristiku ako zámok, horáreň, bažantnica, majer, mlyn, píla, hostinec alebo hotel, továrneň, tehelňa, turistická chata alebo útulňa, zapíše sa i táto jeho povaha.

Skratky »j. d.« nech sa nepoužíva hromadne pre väčší počet jed-notlivých domov len pre jeden. Vo väčšom počte sa vyskytuje »jed-notlivé domy« treba charakterizovať ako samotu alebo roztrúsené domy, prípadne skupinu domov, niekedy aj ako viesku.

Do stĺpca 8 sa zapisujú čo najpresnejšie domové čísla (t. j. čísla po-pisné, príp. zvlášťne čísla, najmä núdezové), ktoré patria k miestnej časti, vedľa zapísanej (roztrúseným domom, jednotlivým domom), prí-náležajúce k osade, v ktorej táto miestna časť je vykázaná. Dôrazne sa upozorňuje, že tento zápis domových čísel sa musí stať s najväčšou starostlivosťou, aby bolo možno na základe týchto údajov zachytiť miesto-pisne presný obraz bydlisk, v ktorých je obyvateľstvo osadené. Núdezové obydlia musia sa ako také zvlášť označiť.

Podotýka sa, že medzi domovými číslami, ktoré sú uvedené v stĺp-ci 8, nesmie chýbať ani jeden dom z celkového počtu zapísaného v stĺpci 9. Súčet domov stĺpca 9 musí dať počet domov osady v stĺpci 5 vyznačený a súčet domov stĺpca 5 musí dať počet domov celej obce uve-dený v stĺpci 2.

Domové čísla všetkých miestnych častí náležiacich k určitej osade majú spolu s číslami vyskytujúcich sa azda roztrúsených domov a jedno-tlivých domov tvoriť uzavretý, neprerušovaný rad; ak je tomu nie tak, treba túto okolnosť vysvetliť v poznámke (stĺpec 10). Ak chýba teda v rade niektoré domové číslo, uvedie sa výslovné v poznámkovom stĺpci. V tom smere platia tu rovnaké zásady ako pre zostavenie »výkazu do-mových čísel«, uvedené na jeho prvej strane. Ak leží niektorá osada (miestna časť) zčiasťky z jednej, zčiasťky ale v druhej obci, musí sa to nielen v stĺpci 4 poznamenať, ale musí sa i v stĺpci 10 uviesť, u ktorej obce sa nachádzajú domové čísla, ktoré v uzavretom rade čísel chýbajú, napr.:

Stĺpec 8 »Popisné čísla domov miestnej časti«: 1—35, 37—41, 43, 45—60.

Stĺpec 9 »Počet domov miestnej časti«: 57.

Stĺpec 10 »Poznámka«: č. 36 chýba, č. 42 a 44 v obci X X.

V poznámkovom stĺpci 10 sa uvedú ďalej vždy zvlášť tie čísla, ktoré sú trvale neobývané alebo nie sú spôsobilé na obývanie.

Ak prešlo pri zmene hraníc medzi obcami niektoré stavenie z jed-nej obce (osady) do druhej, uvedie sa v stĺpci 10 pri obci strácajúcej, ktoré popisné čísla odpadly a ku ktorej obci (osade) tie čísla pripadly, a u obce nadobúdajúcej sa uvedie tiež v stĺpci 10, ktoré číslo a od ktorej obce (osady) zmenou hraníc nadobudla.

Zápisy o každej osade ako aj o každej miestnej časti treba od seba oddeliť vodorovnou čiarou, začínajúcou u stĺpca 3, príp. 6. Inak by sa mohlo stať, že nebude isté, ku ktorej v poradí za sebou nasledujúcich obíidvoch osád patria uvedené miestne časti.

Aby miestny národný výbor mohol pri zostavovaní vyšetrovacieho hárku vychádzať z určitého pevného základu, obsahuje vpredu uvedená tabuľka výpočet osád a miestnych častí s udaním ich miestopisného rázu podľa údajov zistených obdobným spôsobom pri poslednom sčítaní ľudu v r. 1930.

Nakoľko sa miestny národný výbor odchýli pri zostavovaní vyše-trovacieho hárku od dát obsažených v tejto tabuľke, či už preto, že medzitým nastaly ďalšie zmeny alebo z hocakej inej príčiny, musí tieto zmeny na prvej strane vyšetrovacieho hárku zvlášť odôvodniť.

Najmä treba brať zreteľ na zmeny v miestnych častiach, ktoré sa od r. 1930 udaly tým, že miestna časť splynula s inou miestnou časťou alebo s jadrom obce, prípadne tým, že zanikla zborom alebo požiarom, ďalej tým, že vznikly miestne časti celkom nové, ktoré v zmienenej tabuľke teda nie sú uvedené.

Povinnosťou miestnych národných výborov je uviesť podrobne i všetky v mieste používané názvy takto novovzniklých miestnych častí bez ohľadu na to, či ich používanie sa už úradne schválilo alebo nie.

Okres:

Bošňava

Obec:

Pača

Číslo sčítacieho obvodu:

1

Sčítací komisár:

1

revízor:

Číslo legitimácie:

Popis sčítacieho obvodu

Na prvej strane popíšte územie sčítacieho obvodu a uveďte presne jeho miestopisné hranice. Tento popis doplňte event. náčrtkom alebo výstrižkom z mapy (plánu a pod.).

Na druhej a tretej strane uveďte všetky stavby, ktoré sú v sčítacom obvode, udaním ich popisného čísla alebo iného osobitného čísla, najmä čísla núdzového a popíšte podrobne stavby, dosiaľ neopatrené nijakým číslom.

Štvrtá strana je vyhradená pre záznamy sčítacieho komisára o tom, ktoré dotazníky a kam dodal.

Popis sčítacieho obvodu:

I. sčítací obvod. Domy od čísla 1 až 55

Pokyn sčítaciemu komisárovi pre vyplnenie stĺpcov 27.—29. sčítacieho hárku (príslušnosť do spoločenskej skupiny).

V tomto sčítacom obvode sa považuje za drobného pôdohospodára ten, kto hospodári na pôde meriacej najviacha.¹⁾

¹⁾ Vyplní okresný národný výbor!

Poznávač

Pria

Číslo sčítacieho obvodu: 2

Sčítací komisár: 1
revízor:

Číslo legitímácie:

Popis sčítacieho obvodu

Prvej strane popíšte územie sčítacieho obvodu a uveďte presne jeho miestopisné hranice. Tento popis môže byť event. náčrtkom alebo výstrižkom z mapy (plánu a pod.).

Na druhej a tretej strane uveďte všetky stavby, ktoré sú v sčítacom obvode, udaním ich popisného čísla a iného osobitného čísla, najmä čísla núdzového a popíšte podrobne stavby, dosiaľ neopätrené číslom.

Čtvrtá strana je vyhradená pre záznamy sčítacieho komisára o tom, ktoré dotazníky a kam dodal.

Popis sčítacieho obvodu:

Sčítací obvod. Somy od čísla 56 až 105.

Príloha k sčítaciu komisárovi pre vyplnenie stĺpcov 27.—29. sčítacieho hárku (príslušnosť do spoločnej skupiny).

V tomto sčítacom obvode sa považuje za drobného pôdohospodára ten, kto hospodári na pôde (nej najviac ha.)

Plní okresný národný výbor